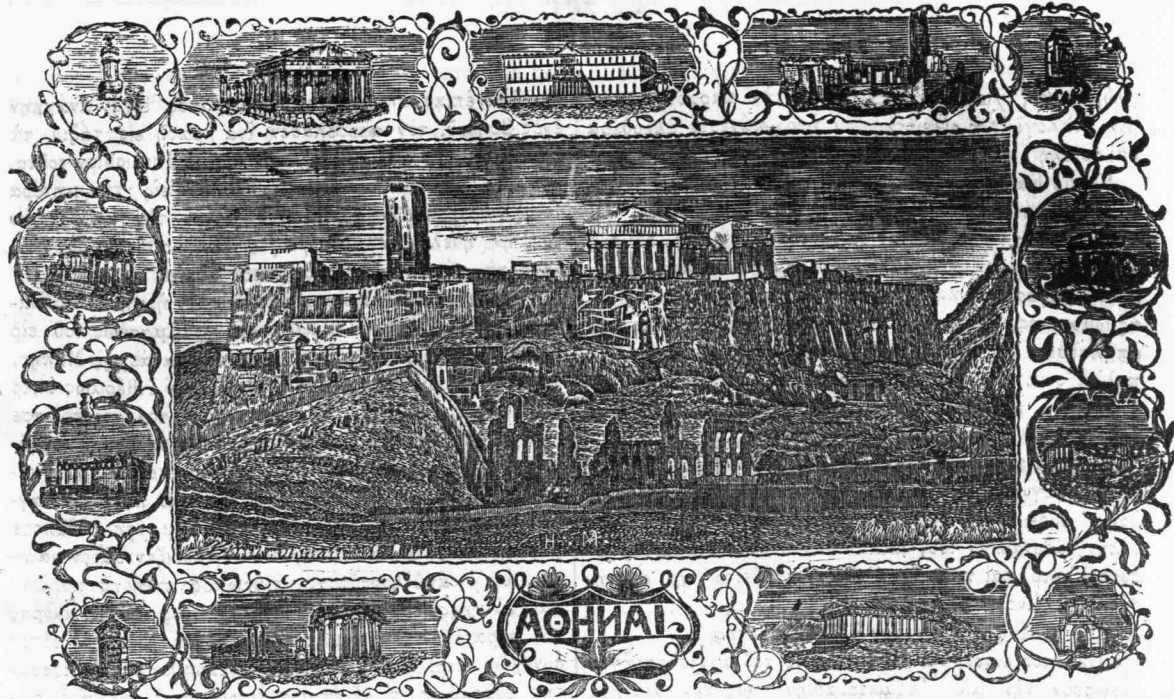

Π Ε Ρ Τ Ε Ρ Η ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΜΕ

Φυλλάδ. 81.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ.

Τόμος. Δ'.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗΝ 4 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1854.

Η ΘΗΓΑΤΗΡ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ.

Α'.

Ὁ βασιλεὺς τῆς Μεγάλης Βρετανίας οὐδέποτε εἶχεν ἀξιώτερον ἀντιπρόσωπον τῆς ἐξουσίας του εἰς τὰς Ἰνδίας παρὰ τὸν σὶρ Καδουαλάδερον Ἀδαμτουαίθην, ἀρχιδιοικητὴν τῆς ἐν Βομβάῃ προεδρείας. Ὁ σὶρ Καδουαλάδερος προήχθη μὲν διὰ τῆς ἀξιοτήτος του, ἀλλ' εἰς τοῦτο συνετέλεσεν οὐκ ὀλίγον καὶ τὸ πλοῦσιον αὐτοῦ συνοικέσιον. Ἄν δὲ διετήρησε τὸν βαθμὸν του καὶ τότε, ἔπραξεν ὄντως ὀχι φιλοδοξίας χάριν, ἀλλὰ διὰ νὰ ᾔῃαι πιστὸς εἰς τὴν ἀρχὴν του ταύτην, ὅτι ὁ χρηστὸς ὑπῆκοος τοῦ Βασιλέως ὀφείλει νὰ ὑπηρετῇ τὴν πατρίδα του, ὁποῖονδῆποτε βαθμὸν τῷ προσφέρουσιν.

Ἀντὶ τῆς θέσεως ἐν τῷ συμβουλίῳ τῆς προεδρίας, ἀντὶ τῶν τιμῶν ἀληθοῦς ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἀντὶ βασιλείας, ἀναμφιδόλως ἤθελε προτιμήσῃ τὴν ἡσυχίαν του, τὴν ἐλευθερίαν του, τὴν οἰκιακὴν του εὐδαιμονίαν· ἀλλ' ἀφωσιώθη εἰς τὴν θέσιν ταύτην, νομίζων ἑαυτὸν ὠφέλιμον.

Καὶ τοι περιβεβλημένος ἀνωτάτην ἐξουσίαν, ὡς πρῶ-

τος ἄρχων τῆς Ἀγγλικῆς Ἰνδίας, δὲν ἀπηξίου ὅμως νὰ ᾔῃαι δημοτικὸς. Ἀπλοῦχος ὢν ἐκ φύσεως, ὁ σὶρ Καδουαλάδερος, ἀντὶ νὰ δεσμεύεται διὰ τῶν νόμων τῆς ἐθιμοταξίας, ἠγωνίζετο μάλιστα νὰ καταστήσῃ πάντας τοὺς περὶ αὐτὸν εὐτυχεῖς.

Ἄλλοτε, εἰς δυσκολωτέραν ἐποχὴν, ἀπέδειξεν ὅτι κέκμηται χαριτιῆρα δυνάμενον νὰ συμμορφῶται ἐντελῶς μὲ τὰς περιστάσεις. Ἡ προδοσία οὐδέποτε ἠδυνήθη νὰ τὸν ἐξηπατήσῃ, ἡ εὐστάθεια του εἰς τὴν ἐξουσίαν ἀπέδειξεν αὐτὸν ὄχι στερημένον ἀκλονήτου καρτερίας· ὁ κίνδυνος καθίστα καταφανεστέρην τὴν γενναιοφυλίαν του· μετὰ τὴν νίκην, ὡς ἀριστος εἰρηνοποιὸς, ἐφείλκε τὸ σέβας τῶν νενικημένων, οἵτινες τὸν ἡγάπουν ἐξίσου μὲ τοὺς στρατιώτας του. Ἀλλὰ τοῦ λοιποῦ, τῆς καταστάσεως τοῦ τόπου μὴ ἀπαιτούσης ματαίας ἐπιτηρήσεις, ὁ Καδουαλάδερος, ὁ ἔχων ἀρκετὴν πείραν τῶν ἀναγκῶν τῆς ὑπηρεσίας, ἐμετρίασε τὴν ἐπαγρύπνησίν του καὶ τὴν ἐνεργητικότητά του καὶ «ἤρχισε ν' ἀναπαύεται,» κατὰ τὴν ἑκφοράν του, ἐπιτρέπων εἰς πάντα τῶν ὑπεξουσιῶν του ν' ἀκολουθῇ τὸ παράδειγμά του. Οὐδέ ποτε συνέσπασε τὰς ὀφρῦς, ἀν ἐβλεπεν ἀξιοματικὸν φοροῦντα λευκὸν ὑπερδύτην· ἐδέχετο τοὺς συνδειπνοὺς ἀπερίττως, ἀφινεν ἕκαστον νὰ ἐμιλῇ ἐλευθέρως, ἐσυγχώρει τὴν συζήτησιν, ἐλάμβανε μέρος εἰς αὐτὴν καὶ ἔλεγε τὴν

γνώμην του, χωρίς ν' απαιτήσῃ τὴν παραδέχωνται. Ἐν ἐνὶ λόγῳ, ἡ οἰκείότης του ἦτο πάντοτε ἐλευθερία καὶ φυσική.

Ὁ σὶρ Καδουαλάδερους ἦτο προπολλοῦ χήρος· Ἡ δὲ γυνὴ του μόνον μίαν θυγατέρα τῷ εἶχεν ἀφῆσει. Ἡ εὐγνώμοσύνη, τὴν ὁποίαν ἠσθάνετο πρὸς τὴν εὐγενῆ αὐτοῦ σύντροφον, τὴν κακαστήσασαν αὐτὸν διακεκριμένον, ἀγαπῶν καὶ πλούσιον, ὁπότε ἦτο μικρὸς τις ἀξιωματικὸς, ἡ τρυφερά ἀνάμνησις τῆς εὐδαιμονίας, ἣν ἀπῆλυσεν ἐν τῇ συζυγικῇ αὐτοῦ στοργῇ, καὶ ἄλλα πολλὰ συνείπειν ὥστε τὴν θυγατέρα του Ἑλένην, τὴν γλυκεῖαν καὶ θελκτικὴν Ἑλένην, νὰ καταστήσῃ τὴν προσφιλεστέραν τῶν θυγατέρων.

Ἡ Ἑλένη ἦτον ἡ ἀλαζονία τοῦ στρατηγοῦ. καὶ μολονδὶ ἐγνώριζε τὴν εἰς τὸν πατέρα αὐτῆς ἐπιβρόχην, οὐδέ ποτε δεισθήθη νὰ καταχρασθῇ τὴν πρὸς αὐτὴν ἀδυναμίαν του, ἀλλὰ πάντοτε ὑπετάσσεται, ἐπιστέλλεται καὶ προσεῖχεν ὥς νὰ ἐροῦσθαι τὴν αὐστηρότητα ἐκείνου, ὅστις ἦτον ἐπεικιστάτος.

Ἡ Ἑλένη ἦτο σχεδὸν δεκαπενταετής.

Ἐκαστος ἐννοεῖ ὅτι οἱ ἐπιτελεῖς τοῦ ἀρχιστρατήγου ἐθεώρουν τὴν μίς Ἀδαμτουαίθην ὥς τὴν θεότητα τῆς προεδρείας· ἐὰν ἡ στρατιωτικὴ εἰλικρίνεια τοῦ πατρὸς ἀπέβαλλε τὰς ἀμέσους κολακείας, ὅσαι τὴν καταγωγὴν του μόνον ἢ τὸ αἰτομόν του ἀπέβλεπον, δὲν ἦτον ὅμως ἐντελὴς ἀναίσθητος καὶ πρὸς τὰ σεβάσματα, τὰ πρὸς τὴν κόρην του ἀποδιδόμενα. Πλὴν τίς θὰ ἐτόλμα νὰ μακρυνθῇ τοῦ πρὸς τὴν πλουσίαν κληρονόμον αἰσθήματος τοῦ εὐσεβάστου θαυμασμοῦ; Ὅσον ἀγαθὸς ἀνὴρ ἦτον ὁ σὶρ Καδουαλάδερους, πῶς νὰ πιστεῦσῃ ἑαυτὸν ἀξίον τῆς κόρης του ἐὰν δὲν ἦτον πρίγκηψ τις ἢ ναυκύπης. (*)

Μεταξὺ τῶν ἀξιωματικῶν τῶν παραδεδεγμένων εἰς τὴν οἰκιακὴν σχέσιν τοῦ ἀρχιστρατήγου ἦν καὶ τις σημαιοφόρος, ὀνομαζόμενος Γεώργιος Μεδάβ, τοῦ ὁποίου ἡ ἱστορία ἐνεποιεῖ τὸ ζωηρότερον διαφέρον. Πρωτότοκος υἱὸς πλουσίου τραπεζίτου τοῦ Λονδίνου, προώρισται ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας εἰς λαμπρὸν μέλλον καὶ εἰσῆρχετο μόλις εἰς τὸ δέκατον ὄγδοον τῆς ἡλικίας του ἔτος, ὅταν θλιβερά καταστροφὴ διέφθειρε τὰ τερπνά του ὀνειροπολήματα. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ θρασὺς κερδοσκόπος, καὶ συνειθισμένος εἰς τὴν ἐπιτυχίαν πάσης ἐπιχειρήσεως, ἀπεπειραθὴ τὴν τελευταίαν, ἥτις ἐμελλε νὰ διπλασιάσῃ τὰ κεφάλαιά του, πλὴν ὀλεθρία τῆς τύχης του συνομοσία ἐπέπεσε κατ' αὐτοῦ. Μὴ δυνάμενος νὰ ἐπικύσῃ μετὰ τὴν καταστροφὴν του, αὐτεχειρίσθη ἐκ τῆς ἀπελπηρίας. Ἀποθυήσων, ἤρρησε ἐπιστολὴν δι' ἧς συνίστα τὴν χήραν του καὶ τὰ τέκνα του εἰς τὴν εὐσπλαγχνίαν τῶν φρεσιν αὐτῶν. Εἰς τὴν εὐσπλαγχνίαν τῶν φρεσιν αὐτῶν! . . . ὁποία αὐταῖς.

Ὁ Γεώργιος ἦν εἰς ἡλικίαν, καθὼν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ ὅλην τὴν ἔκτασιν τῆς δυστυχίας του· ἀλλ' ἦτο τόσο ὑπερήφανος, ὥστε δὲν ὑπέφερε τὴν εὐσπλαγχνίαν οὐδενός. Ἐγκαταλείψας τὸ Λονδίον, χωρὶς νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν μητέρα του, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Ἰρλανδίαν. Ἐκεῖ, καταταχθεὶς εἰς στρατιωτικὸν τι ἀπόσπασμα, ἀνεχώρησεν εἰς τὰς Ἰνδίας. Ἡ καλὴ του διαγωγὴ καὶ τὸ ὥραϊον του ἐξωτερικὸν τὸν κατέστησαν ἀξιώτημα εἰς τοὺς ἀνωτέρους του. Ἀνυψώθη ταχέως μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ ἐπιλοχίου καὶ

ἐπειδὴ ὁ ἐπικαταλυματίας τοῦ τάγματος εἶχεν ἀνάγκην ἐνὸς βοηθοῦ, τὸν προσέλαβεν ἵνα κρατῇ εἰς τὰς ἐν βιβλίᾳ του. Ὁ Γεώργιος, χάρις εἰς τὸ ἐπιμύθηον τοῦτο, ἠδυνήθη νὰ στέλλῃ τὸν μισθὸν του εἰς τὴν μητέρα του, γνωστοποιῶν αὐτῇ τότε μόνον τὴν κατάστασιν του, ἣν ἤθελε νὰ κρατῇ ἄγνωστον, καθόσον δὲν ἠδύνατο νὰ γίνεταί ὠφέλιμος πρὸς αὐτήν.

Ὁ βοηθὸς τοῦ ἐπικαταλυματίου δὲν ἤργησε νὰ ἐπισύρῃ εἰς ἑαυτὸν τὰ βλέμματα τοῦ γραμματέως τοῦ σὶρ Καδουαλάδερους. Οὗτος ἦτον ὁ ταγματάρχης Μόπης, ἀρχαῖος ἀξιωματικὸς, ὅστις ὠμίλησεν ἐνθέρμως ὑπὲρ τοῦ Γεωργίου εἰς τὸν ἀρχιστρατήγον· τὸν προεδίδασε κατ' ἀρχὰς εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ σημαιοφόρου, ἀκολουθῶν δ' ἐνεπιστεύθη εἰς αὐτὸν τὰ καθήκοντα τοῦ ἀντιγραμματέως. Ὁ ἀρχιστρατήγος ἐξετίμα πολὺ τὸν ταγματάρχην του, τοῦ ὁποίου ἡ σοβαρὰ ἔμφορῃ οὐδέποτε μὲν ἐμειδία, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐμπόδιζεν αὐτὸν νὰ ἤναι, ὥς ὁ ἀνώτερος του, ἄνθρωπος πλήρης καρδίας καὶ εὐτυχῆς, ὁσάκις ἐπροστάτευε τοὺς ἀξίους ἀνδρας τοῦ στρατοῦ. Ὁ ταγματάρχης οὗτος ὠμίλησεν τόσο συνεχῶς περὶ τοῦ Γεωργίου, ἐνεκωμίας μετὰ τσαύτης εὐφραδίας τ' ἀξέπεινα αἰσθημάτων του καὶ τὴν υἱικὴν του ἀροσίωσιν, ὥστε ἡ Α. Ἐξοχότης ἠθέλησε νὰ τὸν ἰδῇ καὶ νὰ συνομιλήσῃ μετ' αὐτοῦ· τὸν εὔρε δὲ πεπαιδευμένον, εὐφυῆ, ἀνώτερον τῆς θέσεώς του καὶ ἰδοὺ ὁ προστατευόμενος τοῦ ταγματάρχου, ἔγινε καὶ τοῦ στρατηγοῦ. Ὁ ἀντιγραμματεὺς ἦτο βέβαιος ὅτι τὸν ὑπεδέχοντο φιλοφρόνως, ὁσάκις παρουσιάζετο εἰς τὴν Προεδρείαν. Ἐγινε μετ' ὀλίγον συνήθης ἐμοτράπεζος τοῦ ἀρχιστρατήγου, χωρὶς διὰ τοῦτο ὁ ταγματάρχης νὰ ὑποβλέψῃ καὶ νὰ θεωρήσῃ ἀντίζηλον ἐκείνου, ὅστις ἦτον ἴδιος εὐνοούμενός του.

Πρέπει δὲ νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι ὁ Γεώργιος εἶχεν εἰς τὴν συμπεριφορὰν τοῦ εὐγενῆ τινα μετριοφροσύνην, εἰδὼς τὴν συνεκδήσεως διὰ τὴν παρελθούσαν αὐτοῦ ζωὴν, διὰ τὸ ὅποιον εὐκέλως καθίστατο ἀξίος τῆς ἀγάπης τῶν ἀνωτέρων του. Ὁ σὶρ Καδουαλάδερους δὲν παρημέλει καμμίαν εὐκαιρίαν νὰ τὸν ἀναδείξῃ. Καὶ μολονδὶ ἐνέκρινεν ὅτι δὲν εἶχεν ἀνάγκην νὰ δεικνύῃ μεροληψίαν, μολοντοῦτο ἐφαίνετο ἀκαταπαύστως κατεχόμενος ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ δείξῃ ὅτι δὲν ἐθεώρει τὸν Γεώργιον εἰμὴ κατὰ τὴν ἀξίαν του. Ὅσακις δ' οὗτος ἐξέπληρου κατὰ προαίρεσιν ἰδικὴν του τὴν πλέον ἀδιάρκον παραγγελίαν, ὁ ἀρχιστρατήγος δὲν ἔπαυεν ἐπαίνων αὐτόν· ἀλλ' ὅμως, ἐπειδὴ ὠμίλει περὶ τοῦ Γεωργίου ἐμπροσθεν τῆς θυγατρὸς του, ὅπως ὠμίλει ἐμπροσθεν τῶν συστρατιωτῶν του περὶ τοῦ νέου σημαιοφόρου, ἦτον ἀδύνατον εἰς τὴν Ἑλένην νὰ μὴ παρατηρήσῃ, ὅτι ὁ νέος φίλος τοῦ πατρὸς τῆς εἶχε πραγματικὸς πολιτίμους ἀρετάς, ὅτι ἦτον τῶν εὐγενῆς, καὶ ὅτι ἡ τύχη ἐχρεώσεται νὰ ἐπανορθώσῃ τὸ σφάλμα τῆς πρὸς τὸν εὐγενῆ νέον, τοῦ ὁποίου ἡ δυστυχία εἶχε τι ῥωμανικόν.

Ἐν Λονδίνῳ, ἐὰν νέα τις κληρονόμος προδίδῃ τὴν πρὸς τινα προτίμησιν τῆς, ὁ κόσμος ὀλίγον φροντίζει, περὶ τούτου, ἀφίνει τοὺς ἐραστὰς ν' ἀγαπῶνται ἢ νὰ δυσαρεστῶνται, νὰ ὑπανδρεύωνται ἢ ν' ἀποχωρίζωνται λέγοντες τὸ πανύστατον χαῖρε. Τοῦτο εἶναι δρᾶμα παριστανόμενον ἐμπροσθεν θεατῶν τόσον πολυασχόλων, ὥστε δὲν δύναται ἐπὶ πολὺ νὰ προσέξωσιν, ἡ τὸσον ἐξευγενισμένων, ὥστε δὲν κρίνουσιν ἀξίον ν' ἀνησυχῶσιν τοὺς πρωτοεργούς δι' εὐθείας ἐπικρίσεις.

Ἀλλὰ τοῦτο διαφέρει εἰς τὸν στενώτερον κύκλον

(*) Ἄλλως Νεβόδης, ὡς λέγονται οἱ πρίγκηπες τῆς Ἰνδίας.

Προεδρείας τινος ἐν Ἰνδία. Ἐνταῦθα τὰ κατώτερα πά-
θη τῆς μοχθηρίας μας φύσεως ἀναπτύσσονται καὶ κα-
ταντούν πρόξενα πολλῶν θλίψεων· καὶ αὐτῆς τῆς
στενωτέρας φιλίας τὸ πρόσχημα λαμβάνει ὁ φθόνος
καὶ ἡ ζηλοτυπία. Δυστυχία εἰς τοὺς ἐραστὰς ἐκείνους,
οἵτινες κατηγορηθῶσι δι' ἐλαφρὰ σφάλματα ἢ ἀκου-
σίαν τινα ἀμέλειαν. Ἡ παλαιὰ μνησικακία ἀνανεοῦ-
ται καὶ ὁ ἐντιμος ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖον ἀδικεῖτε ἰσως
χωρὶς νὰ θέλετε, αἰσθάνεται πάραυτα ἑαυτὸν κυριεύ-
μενος ὑπόπτερος συμφέροντος τόσον ζῶντος διὰ τὴν
τιμὴν τῆς Α. Ἐκλαμπρότητος τοῦ ἀρχιστρατήγου του
ὥστε νομίζει ὅτι εἶναι ὑπόχρεως νὰ ὑπάγῃ νὰ δια-
κοινώσῃ πᾶν ὅ,τι ἡ κακολογία ψιθυρίζει καὶ τοι χα-
μηλοφώνως περὶ τῆς θυγατρὸς του, καὶ περὶ τοῦ εὐ-
τυχοῦς ἀνθρώπου, ὅστις κατηγορεῖται ὅτι ἡδυνήθη ν'
ἀρέσῃ εἰς αὐτήν.

Δύο μῆνες μόλις εἶχον παρέλθει, ἀφ' ὅτου ὁ Γεώρ-
γιος ἐνεδύσατο τὰ καθήκοντα τοῦ ἀντιγραμματέως,
καὶ ἔμwas ἅπας ὁ ὄμιλος τῶν φθονερῶν κατεταράχθη.

— Ἀναντιρρήτως, ἔλεγέ τις αὐτῶν, ὁ σὶρ Καδουα-
λάδερρος εἶναι ἄνθρωπος πολὺ παράξενος. Εἶναι ἀδύ-
νατον νὰ μὴ παρατήρῃ ὅ,τι συμβαίνει.

— Ἰσως δὲν εὕρισκει τίποτε νὰ ἀντιλέξῃ, εἶπεν
ἕτερος.

— Πᾶ! ἀνεφώνησεν ἄλλος, θέλετε ν' ἀρῇσῃ τὴν
κόρην του νὰ ὑπανδρευθῇ ἄνθρωπον, ὅστις χθὲς ἀκό-
μη ἦτον ἄπλοος στρατιώτης;

— Σιωπῇ! ἄς μὴ ὀμιλῶμεν πολὺ περὶ στρατιώ-
του καὶ στρατηγού· μήπως ὁ ἴδιος Καδουαλάδερρος δὲν
ὑπῆρξε στρατιώτης;

— Σιωπῇ, κύριοι, ἰδοὺ, ἔρχεται ὁ ἀρχιστράτηγος.

Πραγματικῶς, ἦτον αὐτὸς· οἱ στρατιῶται τρέχουν
εἰς τὰ ὅπλα· ὁ τυμπανιστὴς κρούει τὸ νενομισμένον
« Φέρ' τε, ἄρμ! Παρουσίας' τε ἄρμ. » Οἱ ἀξιωμα-
τικοὶ περικυκλοῦσι τὸν στρατηγὸν τῶν, καὶ ἐντὸς αὐ-
τῆς τῆς συμπετυσομένης θεραπείας, οἱ φιλοφρονητι-
κώτεροι εἶναι ἰσως οἱ προολίγου ἀρχίσαντες τὴν ἀ-
γροῖκον βιογραφίαν τοῦ σὶρ Καδουαλάδερρου, καὶ οἱ
χαρκτηρίζαντες αὐτὸν ἀρκετὰ ἀνόητον, διότι ἄφινε
τὴν κόρην του εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ τυχόντος.

Ναί μὲν, ἔβλεπον ἀρκετὰ συχνὰ, τὸν Γεώργιον, καὶ
τὴν μίς Ἑλένην νὰ συνδιαλέγονται μόνοι. Συνομι-
λοῦσα μετὰ τοῦ Γεωργίου, ἡ Ἑλένη δὲν ἀπέκρυπτε
τὸ πόσον εἴτιμα τὸν χαρακτῆρα του· ἀλλ' ἐκεῖνος, ὅστις
τὴν ἐθεώρει ὡς ὄντι ἀνωτέρου κόσμου, ἐπείθετο ὅτι
πρὸς αὐτὴν ἡσθάνετο μόνον τὸν ἀδιάφορον ἐκείνον θαυ-
μασμόν, ὃν οἱ σοφοὶ θεωροῦσιν ἀσυμβίβαστον πρὸς
τρυφερότερόν τι αἰσθημα. Ἀλλ' οἱ σοφοὶ γνωρίζουν
καλῶς ὅλας τὰς λεπτότητας τοῦ ἔρωτος, τοὺς μυ-
στηριώδεις κινδύνους του, τὴν τέχνην, δι' ἧς ἀπατᾷ αὐ-
τὸς ἑαυτόν;

Μολοντοὶ εἰς τὴν ἑκφρασιν τοῦ αἰσθηματός της, ἡ
μίς Ἀδαμτοואίθη, ὡς νεᾶνις καλῶς ἀνατεθραμμένη
ποτὲ δὲν μετεχειρίσθη εἰμὴ γλῶσσαν τοῦ ἀπλουστε-
ρου πολιτισμοῦ, ὁ Γεώργιος δὲν εἶχε ὀνηθῇ ἅπαξ ἡ δὲ
νὰ ἐμποδισθῇ ἀπὸ τοῦ νὰ ὑποπτεύσῃ ὅτι τὸ φρόνημά της
δὲν περιωρίζετο ἕως ἐδῶ. Τὸ καθ' ἑαυτὸν ὅμως, ἦτον
ἥσυχος, ἐπίστευεν ὅτι δὲν αἰσθάνεται πρὸς τὴν μίς Ἑ-
λένην, ἄλλο παρά εὐσέβαστόν τινα συμπάθειαν. Δὲν
ἐδράδυνεν ὅμως νὰ ἐνοήσῃ τὴν ἀπάτην του, ὅταν ἐκ
τύχης ἦλθον εἰς τὰς ἀκοάς του λόγοι τινες εἰς οὓς τὸν
ἐξέθετε ἡ πολλή του οἰκειότης μετὰ τῆς οἰκογενείας
τοῦ στρατηγού.

Βίλικρινῆς ἐξέτασις τῆς συνειδήσεως του, τῷ ἀνεκά-
λυψε τὸ πραγματικῶς συμβαίνον ἐν τῇ καρδίᾳ του,
ἐμέμφθη μετὰ πικρίας τὸν ἐγωϊσμόν του, ὅστις τὸν
προέτρεψε νὰ ζητήσῃ τὴν συναστροφὴν τῆς Ἑλένης, ἣν
ἡδύνατο νὰ ἐνοχοποιήσῃ.

« Ἀλλ' εἶναι καιρὸς ἀκόμη, εἶπεν καθ' ἑαυτόν, θὰ
» ἐκρίνω αὐτὸ τὸ ἀριτερές πάθος ἐκ τῆς καρδίας
» μου, θὰ στερηθῶ αὐτῶν τῶν τόσων θελητηρίων καὶ
» τόσων ἐπικινδύνων συνδιαλέξεων. . . ὅ' ἀποφεύγω
» πᾶσαν αἰτίαν προκαλοῦσάν με νὰ βλέπω τὴν μίς
» Ἑλένην, θὰ γεματικῶς εἰς τὴν πόλιν, καθόσον ἐσε-
» ται δυνατόν. . . Εὐθὺς ἀπὸ τοῦ τελειώσῃ τὸ δεῖπνον,
» θὰ ἐξέρχομαι προφασιζόμενος πρόρρασίιν τινα, καὶ ὁ-
» ταν ἡ Ἑλένη μοὶ κάμῃ σημεῖον νὰ λάβω θέσιν πλη-
» σίον της, ἐν τῷ ἐξώστῃ ἢ ἐπὶ τοῦ ἀνδρῆρου, θὰ εὐ-
» ρίσκω αἰτιολογίαν τινα διὰ νὰ εἶμαι εἰς ἄλλο μέ-
» ρος μετὰ τοῦ στρατηγού, μετὰ τοῦ ταγματάρχου.
» μετὰ ὁποιοῦδήποτε ἄλλου μᾶλλον, παρὰ νὰ τὴν
» ἐκθέσω περισσότερον εἰς σχόλια τόσον δι' αὐτήν
» προσβλητικὰ. »

Φρεῦ! ἡ ἀπόφασις μάλιστα αὐτὴ τῷ ἀπέδειξεν ὅτι
ἐπροσυλάττετο παραπολὺ ἀργὰ, καὶ φαίνεται ὅτι τὰ πάν-
τα συνώμοσαν ἵνα καταστήσῃσιν τὴν ἐκτέλεσιν δύσκο-
λον. Τὴν ἐπαύριον ὁ στρατηγὸς ἔδιδε συναστροφὴν·
« ἔλπιζω εἰς τὴν βοήθειάν σου » εἶπε τῷ Γεωργίῳ, ἐ-
τοιμαζόμενῳ νὰ ἐκστομίσῃ τὴν φράσιν τῆς αἰτιολογίας
του, ὅτι ἐχρῶσται νὰ ὑπάγῃ πρὸς τινα φίλον του νὰ
δειπνήσῃ.

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν αὐτὴ ἡ μίς Ἀδαμτοואίθη
ἐπρόλαβε νὰ τῷ εἴπῃ, ὅτι ἐμελλε νὰ δεχθῇ νεὰς τινὰς
κυρίας τῆς Βομβάης, καὶ ὅτι θέλει ἔχει, ἀνάγκην
ὅλων τῶν ἐπιτελῶν διὰ νὰ χορεύσῃσι. Τοιοῦτοτρόπως
λοιπὸν ἡ τύχη ἡθέλησεν ὥστε ὁ σὶρ Καδουαλάδερρος
ἢ ἡ κόρη του νὰ ἐπιβάλλωσιν εἰς τὸν δυστυχῆ ἀντι-
γραμματέα τὴν ἀπαραίτητον ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ
τοῖς ἀφιερῶνῃ ὅλας τὰς ὥρας τῆς σχολῆς του. Τί
ἡδύνατο νὰ κάμῃ; Νὰ προφυλάττεται μετὰ προσοχῆς.
Ἀλλ' αὐτὴ μάλιστα ἡ ἐπαγρύπνησις ἢ προσεκτικὴ συ-
νέτελεσεν εἰς τὸ νὰ τὸν πείσῃ δι' ὅ,τι αὐτὸς ἤθελε
μετριοφρονῶν ν' ἀμφιδόλλῃ Γνωρίζων δὲ τοῦ λοιποῦ
τὴν ἀληθῆ κατάστασιν τῆς ἰδίας αὐτοῦ καρδίας, δὲν
ἐδυνήθη νὰ παρενοήσῃ τὸ σημαίνόμενον τῶν πρὸς
αὐτὸν φιλοφρονήσεων τῆς Ἑλένης. Αὐτὴ δὲ ὑπεδέχετο
τόσον φιλικώτατα τὸν προστατευόμενον τοῦ ἀρχιστρα-
τήγου ὅχι πλέον διὰ νὰ εὐαρεστῇ μόνον τὸν πατέρῃ
της, ἀλλὰ διότι ἐκινεῖτο ὑπὸ αἰσθηματός τινος ἀνω-
τέρου τῆς φιλίας. Τὴν ἔσθῃτα, τὴν ὁποίαν τῆς ἔλε-
γε κατὰ τύχην ὅτι τῷ ἐφαίνετο ἡ καλλητέρα, τὴν ἐ-
σθῃτα ταύτην ἐξέλεγεν ἡ Ἑλένη διὰ νὰ στολισθῇ.
Ὅ,τι ἄνθος ἐπηνέθη ὡς τὸ χαριέστατον παρ' αὐτοῦ,
ἐφαίνετο ἀείποτε ἐπὶ τοῦ στήθους της. Παρακαλοῦμέ-
νη νὰ τραγωδήσῃ, ἐκάθητο εἰς τὸ κύμαλλον καὶ ἐ-
ψαλλεν ὅ,τι ὁ Γεώργιος τῆς ἐμάνθανεν. . . Ἐπῆνε ἡ
κατηγόρει πᾶν τὸ ὑπὸ τοῦ Γεωργίου ἐπαινούμενον ἢ
κατηγορούμενον. . .

Πτωχή Ἑλένη! ἀπλὴ καὶ ἀφελὴς τοσοῦτον, ὥστε
δὲν ἐδύνατο νὰ κρύψῃ οὐδὲ τὸν ἔρωτά της.

Ὁ Γεώργιος ἐφρίξεν εἰς τὴν ἀνακάλυψιν ταύτην.
Ἐμέμφετο ἑαυτὸν διὰ τὴν ἀχαριστίαν του, ἐνόμισεν
ὅτι προδίδει τὸν εὐεργέτην του καὶ ὑποκλίνεται τὴν
εὐνοίαν κόρης, ἣν οὐδέ ποτε ἤλπιζε νὰ λάβῃ σύζυ-
γόν του. Ὁ Γεώργιος ἐσκέφθη ἀκολούθως πῶς νὰ

μὴν φανῇ ἀγνώμων, καὶ μολονότι σκληρὰ ἦτον ἡ ἡρωϊκή αὐτῇ πράξις, εἰς τὴν ὅποιαν ὑπεχρέωσεν αὐτὸν, δὲν ἐδίστασεν ὁμως νὰ τὴν ἐκπληρώσῃ εὐσυνειδότως. Ἀλλ' ἐπρεπεν ἐξ ἀνάγκης νὰ συνεργήσῃ τις εἰς τὴν πράξιν ταύτην.

Ὁ σὺρ Γεώργιος εἶχεν τοὺς φθονοῦντας αὐτὸν, ἀλλ' εἶχε καὶ πολλοὺς ἀκόμη φίλους· εἰς ἐξ αὐτῶν, χειρουργὸς τοῦ στρατιωτικοῦ σώματος, τοῦ ἐφάνη ὁ καταλληλότερος πρὸς τὴν περίστασιν αὐτὴν διὰ νὰ τὸν βοηθήσῃ· ἐπειδὴ δὲν ᾔθελε πλειότερον καιρὸν νὰ ᾔναι ἐνοχος καὶ ἀχάριστος ἀκουσίως.

Β΄.

Ὁ δόκτωρ Σόρτιος ἦτον ἄνθρωπος πολυμαθέστατος, ἐπιδέξιος παρατηρητῆς καὶ φυσικὰ εὐραχύλογος, ὡς πρακτικὸς τις συνειθισμένος νὰ προσφιλᾷται κατὰ τῆς φιλαρέου καὶ ὑπόπτου ἀδιακρίσιας τῶν ἀσθενῶν του. Ὁ Γεώργιος εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον αὐτοῦ κεκυφίαν ἔχων τὴν κεφαλὴν, καὶ μετὰ τινὰς στιγμὰς δισταγμοῦ,

— Φίλτατε δόκτωρ, τῷ εἶπε, ἔχω χρεῖαν τῆς καλῆς σου βοήθειας.

— Πῶς, διὰ μονομαχίαν! ἀπεκρίθη ὁ δόκτωρ Σόρτιος, μὴ δυνάμενος νὰ πεισθῇ, ὅτι ὁ φίλος του ἦτο ἀσθενής, ἢ πληγωμένος, καὶ τοι πορίλυπον ἔχων τὸ πρόσωπον.

— Ὅχι, ὄχι! φίλτατε δόκτωρ, δὲν εἰμαι καλά... Ἐχω πόνον διαρκῆ εἰς τὸ στήθος. Δὲν θὰ δυνηθῶ νὰ μείνω πλειότερον καιρὸν εἰς τὰς Ἰνδίας· πρέπει νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν Εὐρώπην διὰ ν' ἀναλάβω θὰ παραιτηθῶ τῆς θέσεώς μου... Κάμε μου ἓνα πιστοποιητικόν.

— Ὡ, ὦ!, εἶπεν ὁ δόκτωρ Σόρτιος μετὰ ὕψους λεπτῆς εἰρωνίας, βλέπω, μαντεύω... ἐν τούτοις ἂς ἴδωμεν ἀκόμη, ποῦ ἔχεις αὐτὸν τὸν πόνον; δεξιὰ; ἀριστερά;

— Δεξιὰ, ἱατρεῖ... δὲν ἠμπορῶ νὰ σηκώσω τὸ χεῖρ μου, χωρὶς νὰ αἰσθανθῶ τὰ σκληρότερα μαρτύρια.

— Ὡ, ὦ! ἐπανελάβεν ὁ δόκτωρ, λοιπὸν σὲ παρακαλῶ νὰ τὸ σηκώσῃς, ἂν ᾔναι οὕτω· διότι μ' ἐνθιμίζεις τὴν γραίαν ἐκείνην, ἣτις ὑπῆγεν εἰς τὸν Ἀβερνέτ, παραπονεμένη διὰ τῶν αὐτῶν λέξεων, καὶ εἰς τὴν ὅποιαν ὁ ἐνδοξὸς μου συναδελφὸς ἔκαμε τὴν αὐτὴν ἀπόκρισιν.

— Σὰς βεβαιῶ, εἶπεν ὁ Γεώργιος, ὅτι δὲν ἀστειεύω μαί.

— Δεῖξέ μου λοιπὸν τὴν γλῶσσάν σου... πτωχέ μου φίλε... Ἰδοὺ· αὕτη εἶναι καθαρά καὶ ἐρυθρὰ ὡς κοκκινογυῶνι, δὲν πεισθῶμαι ὅτι εἶσαι ἀσθενής... Διατί δὲν μοῦ λέγεις περὶ τίνος πρόκειται... θέλετε ἢ δὲν θέλετε νὰ ἀναχωρήσῃτε... Μήπως ὁ σὺρ Καδουαλάδερος σὰς στέλλει;

— Ὁ σὺρ Καδουαλάδερος ὦ, ὄχι! ἐπανελάβεν ὁ Γεώργιος, κάνεις εἰς τὸν κόσμον δὲν γνωρίζει ὅτι ἤλθα νὰ σὲ ἰδῶ.

— Διατί λοιπὸν νὰ κάμῃς τὸ πρᾶγμα μυστήριον.

— Ἀ, κύριε ἀντιγραμματοῦ! μὲ νομίζετε παιδί; λυσμονεῖτε ὅτι ἔχω κάποιαν πείραν; Εἰς χειρουργὸς πρέπει νὰ ἔχῃ ὄμμα ἀετοῦ, καρδίαν λέοντος καὶ χεῖρα γυναικὸς. Τοῦτ' αὐτὸ καὶ εἰ ἡμέτεροι πρόγονοι ἐξέφραζον ἦτον ποιητικῶς διὰ τῶν τριῶν λατινικῶν ἐπιρ-

ριμάτων, οἷε ἔλεγον ὅτι ἔπρεπε νὰ χειρουργῇ τις cito, tuté et jucunde. Δὲν γνωρίζω ἐὰν ἔχω θλασ αὐτὰς τὰς ιδιότητας τοῦ ἀληθοῦς πρακτικοῦ, ἀλλὰ τολμῶ νὰ καυχῇθῶ ὅτι ἔχω τὸ ἀέτιον ὄμμα, καὶ εἶδον.

— Δὲν ἤξεύρω τῇ ἀλήθειᾳ τί εἶδες... δὲν ἔχω παντελῶς μυστικά... φέρομαι εἰλικρινῶς μετὰ σοῦ.

— Ἀριστ' ἤθελες νὰ πείσῃς τὴν συνειδήσιν μου καὶ ν' ἀναδεχθῇς σὺ τὸ ψεῦδος τοῦ πιστοποιητικοῦ, εἴμαι ἀνεπιδέξιος διότι σὲ κατεβάρυνα μ' ἐρωτήσεις, ἔπρεπε νὰ περιμείνω προκαίρου τὴν αἰτήσιν σου.

— Φιλτάτε δόκτωρ, παῦσε τὰς ἀστεϊότητας· ἔρχομαι εἰς σὲ νὰ μὲ σώσῃς... δὲν εἰμαι ἀσθενής, ἀλλ' ἀπὸ σοῦ ἐξαριτάται νὰ μ' ἐμποδίσῃς τοῦ νὰ ἀσθενήσω πραγματικῶς. ἀπὸ σοῦ ἐξαριτάται νὰ κάμῃς περισσώτερον, νὰ διατηρήσῃς τὴν εἰρήνην τῆς ψυχῆς μου, τὴν τιμὴν μου, τὴν συνειδήσιν μου, δίδων μοι πιστοποιητικόν, δ' οὐ νὰ δυνηθῶ ν' ἀναχωρήσω ἐλευθέρως εἰς τὴν Εὐρώπην.

— Ἀγαθὴ τύχη! Ἰδοὺ πῶς ἐμιλοῦν ὁ χειρουργὸς θὰ ἦτον ἄκαμπος, ἀλλ' ὁ φίλος θὰ συκνηθῇ ἴσως τῇ ἀλήθειᾳ, μ' ἐρέθισες μὲ τὸ μυστηριώδες ὕφος σου· εἰσῆλθεν ὡς συνομότης. Πτωχὲ νεανία! ἀλλὰ τίνα νομίζεις ὅτι ἀπατάς; Ἀλήμονον! δὲν εἶναι χρεῖα δοκτορικῆς σοφίας διὰ νὰ μαντεύσῃ τις ἱστορίαν, γνωστὴν παρ' ὅλου τοῦ κόσμου, ἐκτός, ἴσως ὡμῶν τῶν δύο καὶ τοῦ στρατηγοῦ.

— Ὅποιαν ἱστορίαν; ἀνέκραξεν ὁ Γεώργιος ταραχθεὶς. Μήπως κάμμία ἀνέχτος λέξις μοῦ ἐξέφυγεν;

— Ὅχι, φίλε μου, ἀλλ' εἰ ὀφθαλμοὶ σου, χωρὶς σὺ νὰ θέλῃς, σὲ ἐπρόδωσαν, καὶ δὲν εἰμπορέσεις νὰ συστήσῃς τὸ μυστικὸν εἰς ἐκείνους ὅτινες σοὶ τὸ ὑπέκλεψαν.

— Ἰατρεῖ! αὐτὸ ποῦ μοῦ λέγεις μὲ κάμνει πολλὰ δυστυχῇ.

— Θεωρεῖς λοιπὸν δυστυχίαν, διότι ἐδυνηθῇς νὰ ἀρέσκῃς εἰς νέαν καὶ θελκτικὴν κόρην, ἣτις θὰ ἔχῃ μίαν ἡμέραν πλεόν τῶν ἑκατὸν χιλιάδων λιρῶν στερλινῶν!

— Μὰ τὴν ἀλήθειαν, εἶθε ἄξιος λύπης κύριε ἀντιγραμματοῦ!

— Ἰατρεῖ! αἱ ἀστεϊότητές σου μὲ ἀπελπιζοῦν... Ἐπειδὴ δὲν θὰ ἡδυνάμην νὰ σὲ ὑποκριθῶ, ἐπειδὴ εἶδες ἢ ἤκουσες ὅτι ἐγὼ ἐσχεπτόμην νὰ καταπιῶ διὰ παντός εἰς τὴν καρδίαν μου, ἐπειδὴ δὲν εἶσαι μόνος ὅστις γνωρίζεις τὸ θλεβριον αὐτὸ μυστικόν... ἐκεῖνο τὸ ὅποιον σοὶ ἐζήτησα μ' εἶναι μυριάκις ἀναγκαϊότερον;

— Διατί; φίλε μου.

— Νὰ κάμω τὸν στρατηγὸν νὰ μετανοήσῃ διὰ τὰς πρὸς ἐμέ καλοσύνας του; Αὐτὸς δὲν εἶναι, ὅστις, εἰς αὐτὴν τὴν ἀρχὴν τοῦ σταδίου μου μοὶ ἔτεινε χεῖρα βοήθειας, ὅστις μὲ προστάτευσεν μέχρι μεροληψίας, ὅστις μὲ κατέστησεν ὅτι εἰμαι; Τί λέγω, ἐπράξεν ἐτι πλεόν, μὲ διέκρινε μετοξὺ τῶν πολλῶν μ' ἔδωκε βαθμὸν καὶ μοὶ ἡνοιξε τὸ στάδιον τῆς προόδου μοὶ ἀπέδωκεν ἀπερίοριστον ἐμπιστοσύνην, καὶ μὲ παρεδέχθη εἰς τὸν οἶκόν του, καὶ πρὸς ἀμοιβὴν τῶν τόσοι αὐτοῦ εὐεργεσιῶν νὰ τολμήσω...

— Ἐτόλμησες νὰ συγχωρήσῃς εἰς τὴν κόρην του νὰ σὲ ἀγαπᾷ; ἔ! φίλτατέ μου φίλε, εἰμπορεῖς νὰ τὴν ἐμποδίσῃς;

— Ἐὰν αὐτὸ τὸ ὅποιον ὑποθέτης εἶναι ἀληθές, εἶναι καθήκον μου νὰ φύγω.

— Νὰ φύγῃς καὶ νὰ προσθέσῃς εἰς τόσας σου ἀλ-

γηδόνας καὶ ἐκείνην, τὸ ὅτι ἔθραυσε διὰ τῆς φυγῆς σου τὴν καρδίαν τῆς θυγατρὸς τοῦ εὐεργέτου σου.

— Ἄ! μὴ ἐμίλης τοιουτοτρόπως, δι' ἀγάπην Θεοῦ!... Ἐγὼ μόνος εἶμαι, ὅστις...

— Δὲν εἶσαι μὲ τὰ λογικά σου πτωχέ μου φίλε! παῦσε, σὲ παρακαλῶ, δὲν θέλω σοῦ δώσει τὸ πιστοποιητικόν.

— Καὶ λοιπὸν, χωρὶς αὐτὸ θ' ἀναχωρήσω, πρέπει.

— Δὲν εἶναι εὐκολον... Μείνε, σὲ λέγω.

— Ἀγαπητέ μου φίλε, ἐξηκολούθησεν ὁ Γεώργιος, ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ταραττιμένους, λάβε σίκτον δι' ἐμέ! αὐτὸ τὸ ὅποιον μὲ εἶπες, καὶ ἄλλαι τινὲς παρατηρήσεις ὅπου ἤκουσα, ἀπαιτοῦν τὴν ἀναχώρησίν μου ἀναγκαιὰ καὶ κατεπείγουσαν. Μὴ συνμότεις μετὰ τῆς ἰδίας μου ἀδυναμίας κατὰ τῆς συνετήσεώς μου! ἐπὶ πολὺ κατεγράσθην τῆς θέσεώς μου. Αὕτη εἶναι ἡ πρώτη καὶ τελευταία χάρις ἣν ἀπαιτῶ παρὰ σοῦ. ἔάν ᾖσαι φίλος μου. σῶσέ με, δίδων μοι τὸ πιστοποιητικόν, διὰ τὰ τὸ δεῖξω εἰς τὸν σὶρ Καδουαλάδερον, καὶ νὰ δυνηθῶ νὰ φύγω αὐτοὺς τοὺς τόπους, εἰμὶ! ὅπου τὸ αἰσθάνομαι καλῶς, ἡ ζωὴ μοι ἦτο τόσο γλυκεῖα.

— Ὡ! ὑπέλαβεν ὁ Σόρτιος, θέτων τὸν λιχανὸν τοῦ ἐπὶ τῶν χειλέων, ἰδοὺ τί φανερόν τι ἀμειβαίαν κλίσιν.

— Δὲν εἶπα τίποτε, μοὶ φαίνεται...

— Σᾶς ἐδοποῖω, ὅτι εἰσθε τρελλοί! δὲν γνωρίζεις σὺ ὁ ἴδιος τὴν ἔννοιάν τῶν λόγων σου. Νομίζεις ἴσως ὅτι ἀρκεῖ νὰ δεῖξης τὸ πιστοποιητικόν εἰς τὸν στρατηγόν, καὶ θὰ σ' ἀφήσῃ ν' ἀναχωρήσῃς! Πῶς τὸ γνωρίζεις; Ἀγνοεῖ λοιπὸν τί τρέχει;

— Ἄ! τὸ ἐλπίζω, ἀνεφώνησεν ὁ Γεώργιος, ὅτι δὲν γνωρίζει τίποτε. Ὁ Θεὸς νὰ μὲ φυλάξῃ! καὶ ἐάν ὑπώπτειται μόνον ἐγὼ, ἐδῶ λέγομεν...

— Καὶ λοιπὸν! τί θὰ ἔκαμνε; Πιστεύεις λοιπὸν ὅτι τὸ πατρικὸν τοῦ ὄμμα δὲν ἀνέγνωσε μέχρι τοῦδε εἰς τὴν ψυχὴν τῆς μίς Ἑλένης καὶ τὴν ἐδικήν σου;

— Εἰς τὰς ψυχὰς μας; ἐπανελάβεν ὁ Γεώργιος.

— Τὰς ψυχὰς μας! πάλιν! ὦ! κύριε μυστικέ, πῶς μεταχειρίζεσαι αὐτὴν τὴν τρυφερὰν ἀντωνυμίαν; Ἐχρειάσθη νὰ σὲ κάμω τόσο ὥραν νὰ ἐμίληξῃς, διὰ νὰ σὲ πείσω νὰ ἐμολογήσῃς ὅτι ὑπάρχει ἔρως ἀμοιβεῖς, τὸ ὅποιον ὑπέκλεψα ἐξ ἀγνοίας σου, τὰ συμπτώματα;

Ἐγὼ πείραν τῶν τοιούτων πραγμάτων, Γεώργιε, καὶ ὡς δόκτωρ καὶ ὡς δοκιμάσας ἀπάσας τὰς φάσεις τῆς ἀσθενείας, ἱατρὸς καὶ παθὼν. Ὅχι ἀπὸ χθὲς, ἐπειδὴ ἡ κόμη μου ἀρχίζει νὰ λευκαίνεται, ἀλλ' εἰς παρελθόντα χρόνον, ὅστις οὐδέποτε λησμονεῖται! ἐρώτησε τὸν σὶρ Καδουελάδερον, ὅστις ἐπίσης διήλθε διὰ τοῦ πάθους τούτου. Καὶ μήπως τὸν νομίζεις τυφλόν;

— Πόσον εἶμαι δυστυχής! ἔάν λέγεις ἀληθεῖ.

— Δὲν εἶναι ἐδική μου γνώμη μόνον! σοὶ εἶναι πραγματικῶς ἀφωσιωμένος.

— Σοὶ τὸ ἔλεγον, ἔδειξεν ἄπειρον καλοσύνην πρὸς ἐμέ.

— Καὶ λοιπὸν, ἴσως ἡ καλοσύνη τοῦ θὰ ᾖσαι τοσαύτη, ὥστε νὰ σὲ κάμῃ καὶ γαμβρόν τοῦ.

— Ἀδύνατον, φίλτατε δόκτωρ... Λησμονεῖς πόση διάστασις ὑπάρχει μεταξὺ ἀρχιστρατήγου καὶ τοῦ ρχιωματικοῦ, ὅστις χθὲς ἀκέμη εἰσῆλθεν εἰς τὸν στρατόν;

— Δὲν πρέπει ν' ἀναχωρήσῃς, χωρὶς νὰ ἐννοήσῃς καλὰ τὴν ἰδέαν τοῦ... ἐάν σὺ δὲν τολμᾷς νὰ τὸν ἐμίλησῃς, ἐγὼ ἀναδέχομαι τὴν ὑπόθεσιν ταύτην.

— Ἰατρέ! ἀνέκραξεν ὁ Γεώργιος. νομίζω ὅτι ὁ Σόρτιος ὠμίλη ἐλαφρῶς περὶ ζητήματος ἀκροσφαλεστάτου.

Ἄλλ' οὗτος χωρὶς νὰ πολυπροσέξῃ εἰς τὴν εὐαισθησίαν τοῦ φίλου τοῦ, ἐξηκολούθησε τοιαύταις λέξεσιν.

— Γνωρίζω τί πρέπει νὰ κάμω! θὰ ὑπάγω νὰ εὕρω τὴν Ἐκλαμπρότητα Του, ἀκούεις; καὶ ἰδοὺ πῶς θὰ λαλήσω! θὰ πῶ εἰπὼ ἐπισήμως, ὅτι ἤλθες νὰ μοὶ ζητήσῃς πιστοποιητικὸν ἀσθενείας, ὅχι τί περισσότερο καὶ τοῦτο θὰ εἶναι ἀρκετὸν διὰ νὰ δοκιμάσωμεν,

Ἐάν ὁ σὶρ Καδουαλάδερος ἔχῃ εὐχαρίστησιν ν' ἀπαλλαγθῇ ἀπὸ σοῦ, δὲν θὰ ἐμποδίσθῃ μὴ ἀμφιβάλλῃς, νὰ μὲ εἰπῇ νὰ σὲ τὸ χρηρήσῃ. Θὰ παραδεχθῇ ὡς ἀληθεῖς ὅσας ἀσθενείας, καὶ ἂν σοὶ ἀποδώσωμεν. Ἄλλ' ἐάν ἐπιθυμῇ νὰ διαμένῃς, θὰ ᾖσαι ὑγιέστατος, μόδας τὰς προσπαθείας μου εἰς τὸ νὰ σὲ ἀποδείξω ἀσθενούντα. Ἡσύχασε, κύριε ἀντιγραμματοῦ, ὅσον ὠφέλιμος καὶ ἂν ᾖσαι εἰς τὰ καθήκοντά σου, ἐάν ὁ πατήρ δὲν εἶναι μὲ τὴν γνώμην τοῦ στρατηγοῦ, θὰ ἐπιδιασθῇς μετὰ μίαν ἐβδομάδα διὰ τὸ Τζελτεγχαμ.

— Ἦξευρα καλῶς, εἶπεν ὁ Γεώργιος, ὅτι εἶσαι φίλος μου.

— Φίλος σου, ναὶ εἶμαι, καὶ δι' αὐτὸ δὲν βιάζομαι νὰ κάμω τὸ πιστοποιητικόν σου. Ἐδῶ ἔχεις ἀντιζήλους, φίλτατε, καθὼς ὅλος ὁ κόσμος, καὶ ἡ ἀναχώρησίς σου θὰ ᾖσαι θρίαμβος εἰς τοὺς πέντε ἔξ αὐτοὺς πετεινοὺς, οἵτινες πρὸ δύο ἐτῶν περυγίζουσι πέριξ τῆς μίς Ἑλένης, χωρὶς νὰ δυνηθοῦν νὰ ἐπιτύχωσιν ἐν ἐλέμῃ ἐκ τῶν ὥραιων αὐτῆς ὀφθαλμῶν. Ὅχι, ὅχι Γεώργιε. Δὲν θὰ συμβῇ τίποτε, ἄφες εἰς ἐμέ νὰ διεξάξω τὴν ἀσθένειαν ταύτην, καθ' ὅλους τοὺς κανόνας τῆς ἱατρικῆς φρονήσεως. καὶ σὲ ὑπόσχομαι νὰ ὑπογράψω τὴν ἀδείαν ὅταν θὰ ᾖσαι καιρός.

Ὁ Γεώργιος μὲ πολλὴν θλίψιν τοῦ ἔμαθεν ὅτι ἦτον αὐτόδηλος καὶ προφανὴς ἡ κλίσις, τὴν ὁποίαν μόλις παρὰ τοῦ ἰδίου ἑαυτοῦ ἐπίστευεν ἐννοηθεῖσαν πρὸ τινων ἡμερῶν. Εὐλόγως λέγεται ὅτι οἱ θεαταὶ ἐνὸς δράματος βλέπουσι καλῆτερον τῶν ὑποκριτῶν. Ἐν τούτοις ὁ Γεώργιος δὲν ἀνείχετο, γενόμενος τοιουτοτρόπως τὸ ἀντικείμενον τῆς κακολογίας, παρατηρούμενος μετὰ τοσαύτης προσοχῆς, ὅσοι δὲ αὐτοῦ οἱ συστρατιῶται νὰ γνωρίζωσι τὸ μυστικόν τοῦ. Ὅλοι αὗται αἱ αἰτίαι τὸν ἐβύβιζον εἰς πικρὰς σκέψεις, αἵτινες ἰσχυροποιοῦν ἐπὶ μᾶλλον τὴν ἀπόφασιν τοῦ νὰ φύγῃ διὰ παντὸς ἀπὸ τὴν Βομβάην.

Ὁ Γεώργιος παρετήρησε μετ' ὀλίγον ὅτι, ὁ φίλος τοῦ ἐξετέλεσε τὴν ὑπόσχεσίν τοῦ. Τὴν ἐπαύριον κατὰ τὴν ὥραν τοῦ γεύματος, ὁ σὶρ Καδουαλάδερος ἤρchiσε νὰ ῥίπτῃ εἰς τὴν συνομιλίαν τοῦ φράσεις τινὰς ἐμμέσους, αἵτινες ἐδήλουν ὅτι εἶχε πληροφορηθῇ περὶ τοῦ κινήματος τοῦ ἀντιγραμματοῦ ἀπὸ τὸν δόκτορα. Ἄλλ' ὑπῆρχεν ἀνησυχία τις εἰς τὸ εἶδος τῆς οὐδαρότητος μετὰ τῆς ὁπίας ὁ στρατηγὸς ὠμίλησε περὶ τῆς διαγωγῆς τῶν ἀρχηγῶν ἐκείνων, οἵτινες, κλείοντες τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς πιστοποιητικόν τι ὑπογεγραμμένον ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ, καθίστανται οἱ πρῶτοι συνένοχοι ἐνὸς δόλου.

— Μάλιστα, ἐνὸς δόλου! ἡ λέξις εἶναι τραχεῖα ἴσως ἐξηκολούθησεν ἡ Αὐ. Ἐκλαμπρότης! ἀλλ' εἶναι ἀληθὴς. Ὅθεν πρέπει τις νὰ δυσπιστῇ πρὸς τοὺς κυρίους δόκτορας, ἐκτὸς ἂν θέλῃ νὰ τὸν ἀπατήσουσιν. Ἐχουσι πάντοτε ἀσθενεῖαν τινὰ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν φίλων των, μίαν τῶν εὐχαρίστων ἐκείνων ἀσθενειῶν, αἵ-

τινες δὲν προξενοῦν κανένα βάσανον εἰς τὸν πάσχοντα παρὰ μέχρις οὗ υπογραφῇ τὸ πιστοποιητικόν. Κύριοι ἀξιωματικοί, θέλετε νὰ ἐπιτύχετε μικράν τινα ἄδειαν ἀναχωρήσεως ἢ μικρὰς περιήγησεως ἐν Εὐρώπῃ, μὴ τὰ χαλνᾶτε μετὰ τὸν ἱατρὸν.

Περὶ τίνος πρόκειται; περὶ ἀπλοῦ τινος πόνου εἰς τὸ στῆθος. Τὸ ἥπαρ πάσχει. Τίς δύναται νὰ ἰδῇ μίαν ἀσθένειαν τοῦ ἥπατος; ὡς λέγει ὁ Σόφριος.»

Κἀνεὶς δὲν ἐπρόφερε λέξιν, κατὰ τὴν ἐπίπληξιν ταύτην· κἀνεὶς δὲν ἠνόει ἀκριδῶς τὴν ἐννοίαν τῆς, κἀνεὶς, ἐκτὸς τοῦ Γεωργίου, ὅστις δὲν ἐτόλμησε νὰ ὁμιλήσῃ, ὅπως καὶ οἱ λοιποὶ, ἀλλ' ὅστις ὅμως ἠσθάνθη τὸ πρόσωπόν του ἐρυθροῦν. «Ὁ Ἑλένη, ἀγνοοῦσα τὸν σκοπὸν τῶν λόγων τοῦ πατρὸς τῆς, ἐθεώρησε πάντας τοὺς συνδαιτυμόνας μεχρὶς οὗ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς, σταματήσαντες ἐπὶ τῶν τοῦ Γεωργίου ἀπῆντησεν τὸ βλέμμα του· ὁ δὲ σὺρ Καδουαλάδερος, ὅστις δὲν ἦτο τυφλὸς, κατὰ τὴν παρατήρησιν τοῦ δόκτωρος, ἰδὼν τὸν βλέμμα τῆς Ἑλένης καὶ τὴν ἀπάντησιν, ἐβεβαιώθη περὶ τῶν ὑπονοιῶν του καὶ ἔχε σχεματίζει ἤδη τὴν ἀπόφασίν του.

Ἡ συναναστροφὴ τῆς ἐσπέρας διήλθεν εὐαρέστως ὡς καὶ αἱ προηγούμεναι, ἀλλ' ἡ Ἑλένη παρετήρησεν ὅτι ὑπῆρχε ἀδιαφορία εἰς τοὺς τρόπους τοῦ Γεωργίου πρὸς αὐτὴν, καὶ δὲν ἤξευρε πῶς νὰ ἐξηγήσῃ τὴν μεταβολὴν ταύτην· τῆς ἐφαίνετο ὅτι ἡ διαφορά αὐτῇ προήρχετο ἀπὸ τὴν ὑποθετικὴν παρατήρησιν τοῦ πατρὸς τῆς κατὰ τὸ δεῖνόν περὶ τῶν πιστοποιητικῶν τῶν ἱατρῶν. Τίποτε ἐν τούτοις δὲν τὴν ἐρώτιζεν. Ἀπαντες οἱ σύνδαιπνοι ἐξῆλθον, ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον, χωρὶς τίς τῶν δύο ἐραστῶν. . . (καὶ τὸ ἄλλο ὄνομα νὰ τοῖς δώσωμεν) νὰ λυπηθῇ διὰ τὴν ἀναχωρήσιν των, καὶ, μείνας καὶ τότε, ὡς πάντοτε ἐσυνήθιζεν, ὁ τελευταῖος, ὁ Κ. ἀντιγραμματοῦς εὐρέθη τέλως μόνος μετὰ τοῦ ἀρχιστρατήγου καὶ τῆς θυγατρὸς του.

Ἐπῆρξεν ὀλιγόστιγμος σιωπὴ μετὰ τῶν, ἥτις προηγείται συνήθως μιᾶς ἐξηγήσεως. Ὁ σὺρ Καδουαλάδερος πρῶτος διέλυσε τὴν σιωπὴν, εἰπὼν,

— Λοιπὸν, κύριε Μεδδᾶυ, ὑποθέτω ὅτι ἐννόησες τὰς λέξεις, τὰς ὁποίας εἶπον εἰς τὸ γεῦμα περὶ τοῦ πιστοποιητικοῦ τῆς ἀσθενείας. . . τοὺς ἠσθάνθης, δὲν λέγω ἀλήθειαν; . . ἀπευθύνοντο κυρίως πρὸς σέ.

— Κύριε. . . ἐψέλλισεν ὁ Γεώργιος ὑποκύπτων ἀπὸ τοῦδε εἰς τὴν μέλλουσαν ἐκρήξιν τῆς πρὸς αὐτὸν δεικνυομένης δυσαρρεσκείας τοῦ στρατηγού.

— Πρὸς σέ αὐτὸν, κύριε, ἐξηκολούθησεν ἡ Α. ἐκλαμπρότης· Ἐπειδὴ ἔμαθα, ὅτι καὶ τοι ὦν εὐρωστος καὶ ἔχων ἥπαρ ἐλεφάντινον, ἐπῆγες μολοντοῦτο εἰς τὸν δόκτωρα Σόφριον καὶ τὸν ἐξήγησας πιστοποιητικὸν ἀσθενείας.

— Θὰ τολμήσω νὰ βεβαιώσω τὴν Ἰ. Βεξοχότητα, ἀπεκρίθη ὁ Γεώργιος, ὅτι εἶμαι ἀνίκανος ν' ἀπατήσω κανένα καὶ ὅτι. . .

— Ὡ, εἶπετε ὅτι, δυνήθητε. Εἶσαι ἀνίκανος ν' ἀπατήσῃς τινὰ, καὶ ἐντούτοις, μολονότι χαίρεις καλὴν ὑγείαν, ὑπῆγες νὰ κάμῃς τὸν ἀσθενὴ πρὸς τὸν δόκτωρα καὶ νὰ τοῦ ζητήσῃς τὸ μέσον τοῦ νὰ ἐγκαταλείψῃς καὶ τὸ καθῆκόν σου καὶ ἐκείνους οἵτινες σέ ἀγαπῶσι.

Τότε, ἡ Ἑλένη, ἥτις ἤρχιζε νὰ ταράττεται καὶ νὰ ὑποφέρει, ἠγέρθη ν' ἀναχωρήσῃ ἐκ τῆς αἰθούσης, ὡς ἂν ἦτο περιττὴ εἰς τὴν συνδιάλεξιν ταύτην.

— Μείνε, μίς, εἶπεν ὁ στρατηγός, ὅστις δὲν ἔπαυσε τοῦ

νὰ τὴν ὑποθεωρῇ, μένε, διὰ ν' ἀκούσῃς τί θὰ εἴπῃ ὁ Γεώργιος πρὸς δικαιολόγησίν του.

— Τῇ ἀληθείᾳ, πάτερ μου. . .

— Τῇ ἀληθείᾳ, μίς, ἐπανελάβεν ὁ Καδουαλάδερος, διακόπτων αὐτὴν, ἐνθυμήσου ὅτι ἐγὼ προστάζω ἐνταῦθα· θέλεις νὰ δώσῃς τὸ παράδειγμα τῆς παρακοῆς εἰς τοὺς ἀξιωματικούς μου; Κάθισε εἰς τὴν θέσιν σου, σὲ παρακαλῶ. Καὶ σεῖς, κύριε Γεώργε, ἐπειδὴ ἐπεθυμοῦσате νὰ λάβετε ἄδειαν, διατὶ δὲν ἀπευθύνῃτε ἐλευθέρως πρὸς ἐμέ; Ἐσὼ τοῦλάχιστον εἰλικρινῆς εἰς τὴν ἀποκρίσιν σου. . . Δὲν ἀγαπῶ τὰς ὑπεκφυγὰς, τὸ ἤξεύρεις. . . Λοιπὸν.

— Μοὶ ἦναι ἀδύνατον, εἶπεν ὁ Γεώργιος νὰ ἐλαττώσω τὸ σφάλμα μου καὶ νὰ τὸ ἐξηγήσω. Ὁμολογῶ ἑμαυτὸν ἔνοχον, καὶ τώρα, κύριε, ὅτε με γνωρίζετε καλλίτερα, δὲν ἠμπορεῖτε νὰ μ' ἀποποιηθῇτε τὴν ἄδειαν τῆς ἀναχωρήσεώς μου.

— Διατὶ τοῦτο, ἐὰν ἀγαπᾶτε, κύριε; ἠρώτησεν ἡ Αὐτοῦ Ἐκλαμπρότης.

— Ἐννοήσατε ὅλην τὴν ἐλαφρότητα, ὅλην τὴν ἀχαριστείαν τῆς διαγωγῆς μου, κύριε; ἤξεύρετε ὅτι δὲν εἰδείξα εἰλικρίνειαν καὶ ἐμπιστοσύνην, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν δόκτωρα. . . Ὁχι, κύριε, δὲν θὰ ἠμπορέσω. . . δὲν δύναμαι νὰ διαμεινω πλησίον σας.

— Ὑπόθετε ἐν τούτοις ὅτι με εἶσαι ἀναγκαῖος, εἶπεν ὁ στρατηγός.

— Ἡ ὑπηρεσία μου, κύριε, εἶπεν ὁ Γεώργιος πνίγων ἓνα στεναγμὸν, δὲν εἶναι σημαντικὴ. . .

— Πρέπει νὰ τὸ ἰδῶμεν, κύριε ἀντιγραμματοῦ· ἀλλ' ὡς ὑποθέσωμεν ὅτι δύναμαι νὰ πράξω καὶ ἄνευ σου, παρετήρησας αὐτὴν τὴν νέαν, ἥτις μᾶς ἀκούει, πιστεύεις ὅτι ἔχει τὴν αὐτὴν γνώμην;

— Ὡ πάτερ μου, εἶπεν ἡ Ἑλένη, τρέμουσα καὶ ὠχρὰ κατὰ τὴν συνδιάλεξιν ταύτην, δὲν ἐπιθυμῶ παντελῶς νὰ μεσολαβήσω.

— Ἀληθῶς, νὰ μεσολαβήσῃς. Ὁ Θεὸς νὰ σ' εὐλογήσῃ, μίς, ἐπανελάβεν ὁ πατήρ, λησμονεὶς σὺ ὅτι ἀγαπῶ τὴν εἰλικρίνειαν· ἀλλ' εἰς μάτην θὰ τὸ ἀρνηθῇς, καὶ ἐγὼ ἤμην νέος, νομίζω, δὲν θὰ δυνήθῃς νὰ με ἀπατήσῃς ὅσον πονηρὰ καὶ ἂν ἦσαι. . . Ἀγαπᾷς τὸν Γεώργιον καὶ σέ ἀγαπᾷ καὶ αὐτός.

— Πάτερ μου, εἶπεν ἡ Ἑλένη.

Ὁ Γεώργιος δὲν εἶπε τίποτε. ἀλλ' ἐκ τῆς στάσεως του ἤθελες εἰπεῖ ὅτι περιέμενε ν' ἀνοίξῃ ἡ γῆ καὶ νὰ τὸν καταπῇ.

Ὁ στρατηγὸς διεσκέδασε πρὸς στιγμὴν μετὰ τὴν ἀμηχανίαν τῆς θυγατρὸς του, ἀκολούθως προσέθηκεν.

— Ἐλα, μὴ θέλῃς νὰ μ' ἀντιλέγῃς, Ἑλένη. . . Ποῦ εἶναι τὸ κακόν; Ὅταν ἔμαθον τὴν ἱστορίαν τοῦ Γεωργίου, ὑπεσχέθην νὰ τὸν ἀποκαταστήσω εἰς τὸν κόσμον ἄξιον τῆς καταγωγῆς του. Τὸν εἰσήγαγον εἰς τὴν οἰκογένειάν μου. . . Καὶ σεῖς συνελάβετε ἔρωτα ὁ εἰς πρὸς τὸν ἄλλον. Εἶναι ἰδικόν μου σφάλμα, ἂν εἰναισφάλμα τοῦτο.

Ἀλλὰ διατὶ τάχα εἶναι σφάλμα; Ὅταν ἐγνώρισα τὴν δυστυχὴ μητέρα σου, Ἑλένη, τὴν καλλιτέραν καὶ προσφιλοτέραν τῶν γυναικῶν. . . τί ἤμουν; εἰς ὑπαξιωματικὸς. Ναὶ Γεώργε, ἓνας ὑπαξιωματικὸς καὶ υἱὸς ἐνὸς παντοπώλου τοῦ Γλόσσεστερ, ἐνῶ ἡ μήτηρ τῆς Ἑλένης ἦτο πλουσία κληρονόμος.

» Καί μολόντοῦτο ἐτόλμησα, τὸ δμολογῶ, νὰ γίνω ἐραστής της, καὶ αὕτη μὲ ἡγάπησεν, ὡς τὴν ἡγάπησα κ' ἐγώ. Τέλος, κατήντησα νὰ τὴν νυμφευθῶ, καὶ χάρις εἰς τὸν πλοῦτόν της, ἀνέβην ταχέως εἰς τὰς ἀνωτέρας στρατιωτικὰς βαθμίδας. Ἄνευ αὐτῆς, θὰ ἤμην τὴν σήμερον γέρον της ὑπολοχαγὸς τοῦ πεζικοῦ, ἢ τὸ πολὺ, λοχαγὸς ἐξήκοντα καὶ δύο ἐτῶν, προγυμναστής τῶν νεοσυλλέκτων, ἀντὶ τοῦ νὰ διοικῶ ἐνταῦθα, ἐν δνόματι τοῦ βασιλέως, μὲ τὸν τίτλον καὶ τὰ παράσημα τοῦ ἀρχιστρατήγου.

» Ἡ πολυαγάπητος αὐτῇ γυνὴ εἰς ἣν, ἐπειτα ἀπὸ τὴν Θείαν Πρόνοιαν, ὀρέϊλω τὸ πᾶν, μ' ἔδωκε τὴν θυγατέρα ταύτην... εἶναι τὸ τέκνον τῆς καρδίας μου, τὸ τελευταῖον, τὸ μόνον ἀντικείμενον τῆς στοργῆς μου, προτιμῶ τὴν εὐτυχίαν τοῦ ἀπὸ τὸ πᾶν... »

Ἡ Ἑλένη ἴστατο ἀκίνητος, τὰ βλέμματά της ἔχουσα προσηλωμένα ἐπὶ τοῦ πατρὸς της. Ὁ δὲ Γεώργιος εἶχε τοὺς ὀφθαλμούς του μεσοῦς δακρύων.

» — Ἡ διαγωγή σου, κύριε Γεώργιε, ἐξηκολούθησεν ὁ στρατηγὸς, ὑπῆρξεν ἔντιμος· σέ ἀγαπῶ δι' αὐτὸ καὶ σέ τιμῶ περισσότερο. Ἐνόησα διατὶ ἤθελες ν' ἀναχωρήσῃς· ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι δυνατόν... δὲν ὀφείλεις ἀναχωρήσῃς. Ἄν ἡ Ἑλένη μου εἶναι τόσον τρελλή ὥστε νὰ συμμερίζεται τὰς προτιμήσεις τοῦ πατρὸς της, καὶ θέλει ἐξάπαντος νὰ συζευχθῇ μ' ἐνὰ σημαιοφόρον, ἅγιον Ἀναργυρον, τί θὰ κάμω; Μάλιστα, ὅσον καλοσυλλογίζομαι τὸ πρᾶγμα τότε πλέον βλέπω, ὅτι δὲν πρέπει νὰ πράξω ἄλλο παρὰ νὰ θελήσω, ὅ,τι θέλει καὶ αὐτὴ, δι' ἀγάπην ἐκείνης, ἥτις ὑπῆρξε μήτηρ της.

— Πάτερ μου! ἀνέκραξεν ἡ Ἑλένη.

— Σιώπα, σιώπα, κόρη μου, ἐπανέλαθεν ὁ σὶρ Καδουαλαῆδος, μὴ ἐρωτοτροπίας· γνωρίζω καλίστα, ὅτι εὐρίσκεις αὐτὴν τὴν λύσιν ὀλίγον ἀπότομον καὶ ὅτι δὲν ἤθελες παραδοθῇ οὕτως εἰς τὴν πρῶτην πρόκλησιν· ἀλλ' ἐγὼ πηγαίνω κατ' εὐθείαν εἰς τὸ σκοπούμενον, ὡς γέρον στρατιώτης. Ἐλα, Γεώργιε, πλησίατε, ὁμιλῶ σπουδαίως... Λάβε τὴν χεῖρά της, ἄριστε νέε· ὑπῆρξες τόσον καλὸς υἱός, ὥστε ἀδύνατόν νὰ μὴ γενῇ, καὶ καλὸς σύζυγος. Αὕτη εἶναι ἡ πεποίησίς μου.

— Ἀλλὰ, πάτερ μου, εἶπεν ἡ μὲς Ἀδαμτοῦα· θη, ἐκ τῆς ἑδρας της ἐγειρομένη...

— Τί σημαίνει αὐτὸ τὸ ἀλλὰ; εἶπεν ὁ στρατηγός, μήπως ἀπατώμαι; μήπως δὲν ἀγαπᾷς τὸν Γεώργιον; ὦ! τότε εἶναι ἄλλο πρᾶγμα... Εἶμαι ἀνάγωγος... σὰς ζητῶ συγγνώμην, καὶ ἂς μὴ ὁμιλήσωμεν πλέον περὶ τοῦτου.

— Δὲν ἤθελα νὰ εἶπω τοῦτο, πάτερ μου! εἶπεν ἡ Ἑλένη, ἥτις, εὐτυχὴς ὅτι ἐν τῇ παραγῇ της διεκόπη, διελύθη εἰς δάκρυα, ἐβρίθθη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ πατρὸς της, καὶ ἄρσεν τὴν κεφαλὴν της νὰ πέσῃ ἐπὶ τοῦ ὤμου του.

— Πλησίασε, Γεώργιε, ὑπέλαθεν ὁ σὶρ Καδουαλαῆδος, ἔλα νὰ τὴν δεχθῇς ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ πατρὸς της. Γνωρίζω καλλίτερά της, τί συμβαίνει ἐν

τῇ καρδίᾳ της... Εἶναι ἰδική σου. Ἀλλ' ὁ Θεὸς νὰ μὲ συγχωρήτῃ, ἰδοὺ, νομίζω, ὅτι θὰ μὲ κάμει κ' ἐμὲ νὰ δακρύτω· ἂς συνιένωμεν αὐτὴν τὴν σκηνὴν, νέε μου φίλε, μὴ εὐχαριστήσεις. Γνωρίζω καλῶς τὸ δῶρον ποῦ σέ κάμνω, σὲ καθιστᾷ τὸν εὐτυχέστερον τῶν ἀνθρώπων· πλὴν σὺ δὲν εἶσαι ἀχάριστος. Ἀλλὰ τέλος πάντων, εἶμαι καὶ ἐγὼ εὐτυχὴς καθιστῶν εὐτυχῇ καὶ σέ καὶ τὴν θυγατέρα μου. Μισῶ τὰς μακράς φράσεις καὶ τὰ δάκρυα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα δὲν ἀρμόζουσιν εἰς τὰ βλεφάρια στρατιώτου πρεσβύτου, ὡς εἰμ' ἐγώ. Ὅθεν, σὰς εὐλογῶ, τέκνα μου, καὶ σὰς ἀφίνω καὶ τοὺς δύο νὰ ἐξηγηθῇτε σαφέστερα περὶ τῶν ἀμοιβαίων αἰσθημάτων σας· μόνον σὰς προειδοποιῶ ὅτι αὐριοι οἱ φλύαροι καὶ οἱ βωμολόχοι τῆς προεδρείας θὰ λέγωσιν, ὑψόνοντες τοὺς ὤμους των, ὅτι ὁ γεροστρατηγός ἔκαμε τὴν ἀνοητίαν νὰ συμβουλευθῇ μᾶλλον τὴν ἰδιοτροπίαν τῆς κόρης του παρὰ τὴν ματαιότητά του... Καλὴν νύκτα, τέκνα μου, καλὴν νύκτα.

Καὶ χωρὶς νὰ προσμείνῃ τὴν ἀπάντησίν των, ὁ σὶρ Καδουαλαῆδος ἄρσεν τοὺς μνηστήρας, διστάζοντας ἀκόμη ἐὰν ὠκυρεῖοντο ἢ ἦσαν ἐξυπνοί. Ἡ Ἑλένη, τῆς ὁποίας ἡ παρθενικὴ συνειδήσις ἠλώθη ἐξ ἐφόδου, δὲν ἐγνώριζε πῶς νὰ ἐξηγήσῃ τὸ αἶσθημα τοῦτο, καὶ διὰ τοῦτο οἱ ὀφθαλμοὶ της ἀπῆντησαν. τὰ βλέμματα τοῦ Γεωργίου, τὸ ἐρύθημα τοῦ προσώπου της ἠΰστην. ἀλλ' ὅλοι οἱ δισταγμοὶ της ἐξέλειπον, καὶ αὕτη δὲν ἐτόλμησε ν' ἀνίσταθαι εἰς εὐτυχὴ εὐνοούμενον τοῦ πατρὸς της, ὅστις μὴ εὐρίσκων οὔτε μίαν κἀν λέξιν διὰ νὰ ἐκφράσῃ τὸ τί ἠσθάνετο, τὴν ἐσφριξεν εἰς τὰς ἀγκάλας του.

Γ.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ.

Εἶδομεν ἀνωτέρω, ὅτι ὁ Γεώργιος ἠρέθισε πολλῶν φθοιερῶν τὴν χολήν. Τῆς τρυφεράς καὶ συγκινητικῆς σκηνῆς, τὴν ὁποίαν περιεγραψάμεν ἀνωτέρω, ἐγένοντο τυχαίως μάρτυρες δύο τῶν ἀξιωματικῶν, ἐπιστρέφοντες νὰ κατακλιθῶσιν. Ὁ εἰς αὐτῶν ἦτον ὁ ταγματάρχης Μόνης, ὁ δ' ἕτερος ὁ λοχαγὸς Νάρκισσος Φρίπς, πρῶτος ὑπαπιστῆς τοῦ στρατηγοῦ. Καὶ ὁ μὲν ἀγαθὸς Μόνης διενοήθη ἀμέσως πῶς νὰ σώσῃ τὸν Γεώργιον καὶ τὴν Ἑλένην τοῦ ἀταπήματος, εἰς ὃ, κατ' αὐτὸν, ἀγνοοῦντα τὰ διατρέξαντα, περιέπεσον, ὁ δὲ λοχαγὸς πῶς νὰ τὸν καταστρέψῃ. Συμβουλευθεὶς καὶ τινὰ συναδελφόν του, ἀπεφάτισε τὴν ἐπαύριον ἀμέσως νὰ καμῇ ἐμπιστευτικὴν καταγγελίαν εἰς τὸν στρατηγόν.

Παραλείπομεν ἐνταῦθα πάσας τὰς σκέψεις, δι' ὧν ὁ ἥρως οὗτος ἐξήτει νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἀπόφασίν του, ἣν ὁ ρθύνος τοῦ ὑπηγόρευσεν, ὅσας ἄλλας περιγραφὰς τοῦτου περιέχει τὸ πρωτότυπον τῆς διδακτικωτάτης ταύτης ἱστορίας, καὶ ἐρχόμεθα εἰς τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ὁ λοχαγὸς ἦτον ἐνώπιόν τοῦ στρατηγοῦ του.

Γενομένου λόγου περὶ ζωγραφήματός τινος τῆς Ἑλένης, ὅτε ὁ στρατηγὸς μετὰ τοῦ ὑπαπιστοῦ του εὐρέθησαν πρὸ τῆς θέας, ἣν ἡ θυγάτηρ του ἐξεκόνι-

σεν, ὁ λοχαγὸς ἔφερεν ἐπιδεξιῶς τὴν ὁμιλίαν ἀπὸ τῆς εἰκόνης ἐπὶ τῆς ζωγράφου ἀκροθιγῶς πῶς καὶ πλαγίως αἰνιτόμενος τὴν σκηνήν, ἥς ἐγένετο μάρτυς.

— Γίνεται μᾶλλον ἐπὶ μᾶλλον δυσνόητος λοχαγέ, τῷ λέγει ὁ στρατηγός, ἐξηγήσου παρακαλῶ.

— Θὰ προσπαθῶ στρατηγέ μου, ἀν καὶ δὲν γινώριζω πῶς νὰ ἐκφρασθῶ.

— Μὴν εἶναι ὁ λόγος περὶ τῆς θυγατρὸς μου;

— Ὡ! στρατηγέ, εἰσθε θαυμάσιος ἄνθρωπος, γινώριζετε τὰ πάντα διὰ τινος ἐνδομύχου ὁρμῆς.

— Ἐνδομύχου ὁρμῆς; . . . μολαταῦτα, εἰπέ μοι, παρακαλῶ, τί ἔκαμεν ἡ κόρη μου!

— Ἀδύνατον, στρατηγέ, νὰ εἴπω τὸ πρᾶγμα καταλεπτῶς· ὁ Κ. Γεώργιος . . . λέγεται, ὅτι ὁ Κ. Γεώργιος ἔχει πολὺ θάρρος . . . εἶναι ἀδιακόπως . . . καὶ . . .

— Αὐτὸ εἶναι, λοχαγέ; ἀλλ' ἂν οὕτε ἐγὼ, οὐτ' ἡ θυγάτηρ μου εὐρίσκωμεν ὅτι ἡ προσοχὴ τοῦ Γεωργίου πρὸς αὐτὴν εἶναι τοσοῦτον ἰδιαιτέρα, ποῦ εἶναι, ὡς παρακαλῶ, τὸ ἐγκλημα τῆς θυγατρὸς μου;

— Ἀ! στρατηγέ, δὲν κατηγορῶ τὴν μίς Ἑλένην, ἄπαγε, ὁμιλῶ μόνον περὶ τοῦ Γεωργίου... ὡς τὸ λέγω χαμηλῇ τῇ φωνῇ . . . εἴμεθα μόνον . . . εἶναι νέος τοσοῦτον ὁρμητικὸς . . .

— Ὁρμητικὸς, λέγεις; αὐτὴν τὴν λέξιν ἐζητοῦσες ἐν τέταρτον ἡδὴ τῆς ὥρας, κύριε Φρίπς, εἰπέ μολαταῦτα τὸ συμβάν.

Ἐνταῦθα ὁ Φρίπς ἐξέθεσε σχεδὸν ὅ,τι εἶδε τὴν προτεράϊαν.

— Ἀρκεῖ, ἀρκεῖ, λοχαγέ, σ' εὐχαριστῶ διὰ τὴν πολλήν σου μέριμναν ὑπὲρ τῆς ὑπολήψεως τῆς θυγατρὸς μου, ἀλλ' ὡς ἀσχοληθῶμεν ἤδη περὶ τῆς ἀπόψεως ταύτης.

Ὁ ὑπασπιστὴς ἐξεπλάγη μεγάλως διὰ τὴν ἀδιαφορίαν ταύτην τοῦ πατρός.

— Λοιπὸν Κ. Φρίπς, εἶδες τὴν θυγατέρα μου εἰς θέσιν τρυφεράν; ὁ Κ. Γεώργιος τὴν ἐνηγκαλίζετο! . . . Εἶγε! θὰ λάβω μέτρα περὶ τούτου μετὰ τὸ πρόγευμα.

Ἀλλ' ὁ λοχαγὸς Φρίπς διεκοίνωσε τὸ μυστικὸν καὶ πρὸς ἄλλον, καὶ μαθὼν τοῦτο ὁ στρατηγός, ἐνόησεν ὅτι ἡ καταγγελίᾳ τοῦ ὑπασπιστοῦ τοῦ δὲν προήρχετο ἀπὸ μέριμναν περὶ τῆς ὑπολήψεως τῆς θυγατρὸς του· ἀπέλυσε λοιπὸν αὐτὸν τῆς ὑπηρεσίας του καὶ ἐξερχόμενος τῆς αἰθούσης ὑπεψιθύρισε τοὺς ἐξῆς στίχους ἐκ τοῦ Ωτέλλου.

«But never more be officer of mine

Δὲν θὰ ᾔσαι πλέον ἐκ τῶν ἀξιώματικῶν μου.»

Ἡ ἀπουσία τοῦ λοχαγοῦ παρατηρήθη ὑπὸ τῆς Ἑλένης κατὰ τογέυμα, καὶ πληροφορηθεῖσα περὶ τῆς παραιτήσεώς του, εἶπε περὶ αὐτοῦ φράσιν τινα εὐγενεσάτην, τοσοῦτον εὐγενῆ, ὥστε νὰ μὴ συλλάβῃ τὴν ἐλαχίστην ζηλοτυπίαν ὁ Γεώργιος, ὅστις εἶχε τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ἴδῃ διασχεδασθεῖσαν πᾶσαν λύπην τῆς Ἑλένης, ὅταν ἡ Α. Ε. τῇ παρουσίασεν αὐτόν, ὡς διάδοχον τοῦ λοχαγοῦ Φρίπς εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ ὑπασπιστοῦ.

Ἐκαστος ἐννοεῖ, ὅτι κατ' ἀρχὰς ἐφάνη εἰς ὅλους παραδόξον τὸ συνοικεῖσιν τοῦτο, ἀλλὰ μετὰ τινος ἡμέρας σχολίων καὶ ἐπικρίσεων, ἡ κοινὴ γνώμη ἐπεδοκίμασεν ἐπὶ τέλους τὴν ἐκλογὴν τοῦ στρατηγοῦ. Αἱ κυραὶ πρὸ πάντων διετάλπισαν μεγαλοφῶνως τὰ προτερήματα τοῦ Γεωργίου, καὶ μετὰ παρέλευσιν τριῶν ἐβδομαδῶν, ὅταν οἱ δύο νεόνυμφοι ὠδηγήθησαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, δὲν εἶδον περὶ αὐτοὺς εἰμὴ πρόσωπα ἰλαρὰ καὶ μειδιῶντα.

(Asiatic Journal.)

ΜΑΡΚΟΥ ΠΟΛΟΥ

ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ.

Μετὰ τῶν ἡμερῶν τοῦ ἔτους 1270, δύο ἐκ τῶν Βενετῶν ἐκείνων ἐμπόρων ὅτινες ἔργον εἶχον ὡς ἀνταλλάσσειν τὰ προϊόντα τῆς κεντρικῆς Εὐρώπης μετὰ τῆς Ἀσίας, Ματθαῖος καὶ Νικόλαος Πόλος καλούμενοι, ἐπανήρχοντο, μετὰ δεκαπενταετῇ ἀπουσίαν, εἰς τὸν πατρικὸν οἶκόν των, ἡ μᾶλλον εἰς τὴν παλάτιον τῆς συνοικίας τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, τοῦ ὁποῦ ἐδεικνύοντο εἰσέτι τὰ ἐρίπεια πολὺν χρόνον μετὰ τὴν ἀπόσβεσιν τῆς οἰκογενείας. Οἱ δύο ἀδελφοὶ διηγήθησαν πῶς, μετὰ πολυετῇ διαμονῇ εἰς Κωνσταντινούπολιν, μετέβαινον ὅπως συστήσωσιν ἐμπορικὴν οἰκίαν εἰς Σολδασσίαν, νῦν Σουδάκ, πρὸς τὴν μεσημβρινὴν ἄκρην τῆς Κριμαίας, καὶ πῶς, ἐλπίζοντες εἰς πλειότερα κέρδη, ἐπορεύθησαν, προμηθευμένοι μὲ πολλὰ ἀδαμαντικὰ, εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Βόλγα, εἰς τὴν αὐλὴν ἐκγόνου τινὸς τοῦ Ζεγγίς-Χάν. Ὁ ἡγεμὼν οὗτος τοὺς ὑπαδέχθη καλῶς, εἶχε μάλιστα πληρώσει τὰ ἐμπορεύματά των δις πλειότερον παρ' ὅτι ἤλπιζον, καὶ, ἀναμφρόβως, ἤθελον κάμει πλησίον του λαμπράς συναλλαγὰς, ἐὰν ἕτερός τις ἀρχηγὸς τῶν Ταρτάρων δὲν τὸν ἐνίκα εἰς μεγάλην νινὰ μάχην, καὶ κατέκτα τὴν ἐπικράτειάν του. Οἱ δύο ἔμποροι εἶχον τότε προσπαθήσει νὰ ἐπιστρέψωσιν ὅθεν ἦλθον· πλην αἱ ὁδοὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως τοῖς εἶχον κλεισθῇ ὑπὸ τοῦ νικηφόρου στρατοῦ, καὶ ἀνέθεσαν τὰς ἐλπίδας των εἰς τὴν θείαν πρόνοιαν ὅπως τοὺς ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν πατρίδα των· εἶχον διαβῇ τὸν Βόλγαν, ἐφθασαν εἰς τὴν μεσημβρινὴν παραλίαν τῆς Κασπίας θαλάσσης, καὶ τέλος εἰσῆλθον εἰς τὴν Βουχάραν, τὴν μεγαλειτέραν πόλιν ἀπ᾽ ὅλης τῆς Περσίας.

Διέμεινον τρία ἔτη εἰς Βουχάραν, πάντοτε ζητοῦντες, ἀλλὰ χωρὶς νὰ εὕρωσι, μέσον τι πρὸς ἐπανάκαμψιν ἐν τῇ Εὐρώπῃ. Ἀκολούθως ἔτυχεν, ὥστε ἀπεσταλμένος τις τοῦ νέου μονάρχου τῶν ἀνατολικῶν Ταρτάρων νὰ σταματήσῃ ἡμέρας τινὰς εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν, πρὶν ὑπάγῃ παρὰ τῷ μέγα χάνῃ εἰς τὴν μεσημβρινὴν ἄκρην τῆς Κίνας. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἐξεπλάγη, ἀπαντήσας εἰς τὸ κέντρον τῆς Ἀσίας δύο